

hivatásos sportolók elszaporodása nyomán tapasztalunk. Ugyanakkor azonban nekünk, katolikusoknak is szabadulnunk kell a sport ellen forduló áll-
vallásos képzetektől. Szívleljük meg XII. Pius pápa intelmét: „Találja mindenki örömét s sport és gimnasztika korrekt gyakorlásában. Vigyük bele ezt a jótékony gyakorlatot az egész

népbe, hogy folyvást növekedjék testi és lelki egészsége s hogy megerősöd-
jék teste a lélek szolgálatára. Ne feledjük azonban a legviharosabb és újongóbb sporttevékenység közepette sem, hogy ami mindennél fontosabb az életben: a lélek, a lelkiismeret és, a legmagasabb fokon, Isten.”

A KIS ÚT

„Minden teremtetett lénynek szüksége van táplálkozásra... a léleknek is kell táplálkoznia. Hol van hát a tápláléka? Gyermekeim, mikor Isten táplálékot akart adni lelkünknek, hogy elbirja az élet zarandokútját, végigjáratta tekintetét a világon, de semmit sem talált, ami a lélekhez méltó lett volna. Erre önmagára tekintett és elhatározta, hogy önmagát adja oda... Milyen nagy vagy te, ó lelkem, hiszen egyedül Isten képes kielégíteni!... Isten teste és vére a lélek tápláléka. Ó, szépséges táplálék! A lélek csak Istennel tud táplálkozni! Neki semmi sem elég, csak az Isten!...

A templom a lelkek háza, nekünk keresztényeknek otthonunk. Ebben a házban is van éléskamra. Látjátok az oltárszekrényt? Ha valaki kérdezne bennünket, hogy mi ez, azt felelhetnénk: „Éléskamra”...

Milyen szép lesz az örökkévalóságban a lélek, mely sokszor és méltón vette magához a jó Istent! Krisztus Urunk teste átragyog testünkön; imádandó vére vérünkön; lelkünk az egész örökkévalóságon át egyesül az övével... Elébe jönnek az angyalok az ég Királynőjével, mert fölismerik ebben a lélekben az Isten Fiát...

Rajta tehát, gyermekeim, végezzetek szentáldozást. Menjetek Jézushoz szeretettel és bizalommal! Éljetek belőle, hogy élhessetek érte!... Igaz, hogy nem vagytok méltók, de szükségetek van rá... a keresztény egész élete előkészület legyen erre a nagy cselekedetre... Az ősegyházban minden nap áldoztak... Ha nem tudunk ide a templomba jönni, forduljunk a tabernákulum felé.

Ó, mily nagy is vagy te ember! Isten teste s vére táplál és oltja szomjaidat... Azok boldogok csak igazán, akik a halál pillanatában fogadják a szentáldozást! A külön ítéleten az Atyaisten meglátja bennük Fiát.”

(Vianney Szent János. *Monin—Vác*: Szól az arsi szent. 74—79.)

Az Arsi Plébános télen tizenegy, nyáron rendszeres tizenhat órát dolgozott legközvetlenebbül a lelkeken, mint Isten kegyelmének eszköze a gyónatószékben. De mégis azt hirdette, hogy az Egyházat megreformálni a szentáldozáson keresztül lehet. Ezért, ha áldoztatni hívták, mindig szívesen jött ki a gyónatószékből. Nem volt türelmetlen még akkor sem, amikor háromszor egymás után hívták ki olyanok, akik egyszerre is megáldozhattak volna. Szentbeszédeiben és híres katechéziseiben is legszívesebben az „éléskamra” felé mutatott. 1859. július 29-én utolsó katechéziséből már semmit sem értettek hallgatói. Csak abból látták, hogy az Oltárszentségről beszélt, mert állandóan az oltárszekrény felé nézett és mosolygott. Tudta, hogy

a szentáldozásban maga az Isten dolgozik a lelkünkön és ezért akarta hallgatói lelkében az étvágyat fölkelteni a templom „éléskamrájának” Kenyere iránt.

Az Oltárszentség a legcsillapíthatatlanabb vágyból születik: az Isten önmagát adni, ajándékozni, kiárasztani akaró vágyából. Ezért mondja az Úr Jézus az utolsó vacsora elején, hogy „vágyva vágytam” (epedve vágytam) (Luk. 22, 15.). Ahhoz, hogy az étel tápláljon, étvágygal kell magunkhoz vennünk. Az Oltárszentség úgy válik igazán a lelkünk táplálékává, ha Istenkeresésünk szenvedélyes felfokozásával, Istent éhezve és szomjuhözva jövünk az áldoztatórácshoz. Ahol élet indul meg, ott előbb mindig feszültségek voltak. Micsoda feszültségek

vannak a tavaszban: a magban, amely szétrobbantja a csonthéját, a bimbóban, amely virággá feslik a májusi éjszakán. A regényírók soha nem tudnak betelni a csodálatos feszültség leírásával, amely a férfi és a nő szívében dolgozik az emberi életadás szent szolgálatában. Csak éppen a legnagyobb életadás: az Isten életének közlése az ember felé járna feszültségek nélkül? Az Oltáriszentség légkörébe csak fekete kendős öreg nénik és sápadt arcú apácák illenek bele?

Nem, ezerszer nem: az áldozatórács-hoz ne olyanok jöjjenek, akik egy kis édesésséget keresnek a földi élet keserűségei között; akik szeretnék megpihentetni a vallás legszentebb „vigaszával” e világ gondjai között megfáradt lelküket. A szentáldozásnál magát az Istent kapjuk táplálékkul. Ide Istenre éhes lélekkel kell jönnünk. A szentáldozás előtt lelkünkben ki kell gyűlnia Jézus önmagát osztó epekedő vágyának: olyan feszítő vággyal fogadjuk Őt, mint amilyenek Ő magát adja. Mikor a legnagyobb folyam zúdul bele az óceánba, nincs olyan örvénylés, mint itt, amikor az Istent kereső, az Isten életére szomjazó lélek feszítő vágya beletorkollik a szentáldozás isteni életet, isteni erőt és isteni örömeiket nyújtó tengerébe. Itt annyival nagyobb feszültségek vannak, mint a földi szerelemben, amennyivel tökéletesebb az élet, amelyet itt kapunk anélkül az életnél, amelyet szüleinktől örököltünk.

Szegény kis szüleink saját életüket adták nekünk; édesanyánk e földre szült csupán bennünket. Jézus a kafarnaumi zsinagógában a szentáldozás eredményeként állandóan örök életet emleget. Beszéde csak úgy cseng-bong „az él”, az „örökké él” szavaktól. Egyszerűen saját életét helyezi nekünk kilátásba: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, bennem marad és én öbennem. Amint engem küldött az élő Atya és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, énáltalem él”. (Ján. 6, 56k.) „Az élő Atya” élete lesz a szentáldozáson keresztül bennünket is éltető életté. A szentáldozásakor bekapcsolódunk a Szentháromság életáramlásába: a Fiú velünk egyesülten, bennünk szereti a Szentlélekben az Atyát. Az Atya nemcsak a külön itéleten, hanem minden szentáldozás után is egynek néz bennünket szent Fiával.

Milyen egyszerű képek, mennyire igazak, szellemesek és mélyek, amelyeket Vianney Szent János mond: Ha a mennyországba lépünk, a sok jó szentáldozás következtében a Szűz Anya és az angyalok az Úr Jézust látják bennünk. Úgy jönnek elénk, úgy fogadnak bennünket, mintha maga Jézus érkeznék az égbe.

Ma, sajnos, az emberek vágya nem az élet, hanem csak az élvezet. Legtöbb élvezetük gyilkolja, csonkítja, rövidíti saját életüket. S ott is, ahol családjuk, nemzetük életét kellene fenntartani és tovább adni, megelégszenek egy-két pillanatig tartó élvezettel és gondosan elkerülik az életfakasztást. Az Egyház Jézus szavaival ajánlja nekünk az Úr testét és véré: örök életet emleget mindig, ahányszor a szentostyát és a kelyhet nyújtja. Az áldozató ráctól az isteni élet szédítő magasságába és mélységébe nyílik közvetlen kilátás. Itt ne olyan enyhülést, megnyugvást, földülést keressünk, amelyet a földi kábító, megnyugtató, üdítő, csillapító szerek adnak. Szörnyű káromlás volna ezekkel vagy ezek hatásával összetéveszteni az Oltáriszentséget éppen akkor, amikor szentáldozáshoz jövünk. Többet, végtelenül többet keressünk: az isteni élet belénk áramlását és belénk oltását. Ne csak a földi élethez, annak pompás, csillogó, hangos és káprázatos gyors modern kereteihez és kiviteléhez legyen érzékünk!

Milyen egyszerűen járt közöttünk az isteni Élet: a betlehemi Gyermekekben, az egyiptomi Számkivetetben, a názáreti Ácsban. Jézussal valóban úgy bántunk, mintha rossz ember lett volna: istállóba küldtük, száműztük, keresztre feszítettük. Most az Oltáriszentségben ne úgy tekintsük, mintha rossz, izetlen, táperő nélküli kenyér volna. Ott az ember ruhája volt egyszerű, itt csak kenyér színbe öltözik. De akkor is, most is az isteni életet hozza nekünk. Az Isten örökkévalóságát kapcsolja bele a földi élet mulandóságába. Sápadt ostya-arca az Isten felülmúlhatatlan szépségéről beszél. Törékeny gyöngesége az Isten mindenható erejét kapcsolja be életünkbe. Parányi kicsisége a végtelen világába emel.

Az evangélium mindig a belsőt akarja az emberben megújítani. Azt a pontot keresi az emberi lélekben, ahol az

Istenével találkozik. A legnagyobb találgatás az Istennel a szentáldozás nyújtja. Csak ez isteni találkozóra éhes és szomjas lélekkel kell jönnünk: az életet kell várnunk, az életet keressük, amelyet itt az Isten adni akar. Ő korlátlanul, mindenestül adja önmagát, nekünk egészen kell keressük és elfogadnunk Őt.

Ma minden katolikus papnak úgy

kell a szószéken állnia, mint a haldokló Vianneynek (vagy ha jobban tesszük: a haldokló Prohászkanak): mosolyogva kell az oltár szent Titkára mutatnia. A híveknek pedig észre kell venniük, hogy az isteni életet adó Kenyérnél többet sehol sem adnak nekik. S e Kenyeret azzal a vágygal kell venniük, amellyel Jézus azt adja.

Rajz Mihály

NAPLÓ

BOLDOG XI. INCE PÁPA EMLÉKEZETE. XII. Pius pápa a rituskongregáció kérésére még 1957-ben megengedte, hogy az előző évben boldoggá avatott XI. Ince pápa tiszteletére Magyarországszerte ajtatosságokat tartsanak. Egy évvel rá, augusztus 13-ra, a nagy pápa halálzási évfordulójára rögzítette az ünneplés idejét. És bizonyára nem akadt magyar ember, aki nem örült volna ennek a rendelkezésnek. Hiszen XI. Incét joggal nemzetünk legnagyobb jötevői közé sorozhatjuk. Bízvást elmondhatjuk róla, hogy ezeréves történelmünk legnagyobb és következményeiben legmesszebbre kiható szerencsétlenségétől, a török hódoltságától való megszabadulásunkat szinte kizárólag neki köszönhetjük. Az ő trónralépéséig az oszmán hatalom már közel másfélszázadja terpeszkedett a Duna—Tisza-közén anélkül, hogy a keresztény Nyugat, melynek védelmében az előző emberöltők során annyiszor ontottuk vérünket, akár új uralkodó családunk, melynek a mi érdekeinktől olyannyira különböző érdekeiért annyiszor kiállottunk, csak egyszer is komolyan megkísérelte volna megmentésünket. A magyarság száma kétségbeesetten megfogynakozott. Pázmány Péter már 1626-ban így írt Bethlen Gábornak: „Adná az Úristen, volna legalább húsz százezer nemzetünk, de ha connumerálnák az egész országot is, a Fátrától innét feleségestül, gyermekestül is nem találnának kétszázezer magyar lelket, parasztot.”

A lakosság pusztulásával együtt pusztult, sivatagosodott el a hódoltság területe. Ime néhány szemléltető adat: Mikor Lotharingiai Károly serege a második mohácsi csata után 1687-ben a Harsányi hegy lejtőjéről Erdélybe menekült, az úton egyetlen élőfát nem látott, ellenben mindenütt olyan magas fű verte fel a tájékat, hogy a gyalogság számára a lovasságnak kellett utat törnie benne. Sehol lakott házat, vagy megtelepedett lakosságot nem találtak. Legfeljebb imitt-amott tünt fel egy-egy pásztorkunyhó felfelé kanyargó füstje. A vidéket mindenütt végtelenségbe vesző mocsarak és állóvizek lepték el. Bajától Zomborig egyetlen nagy tenger hullámozott, mely azonban nyáron kiszáradt és a perzselő hőségben sivatagga szilajult. De nagyjából ez volt a helyzet a többi országrészben is. A Duna—Dráva—Száva közén, úgyszintén a Kőrösök és a Maros közt hasonlóképpen óriási kiterjedésű mocsarak és vadvizek terpeszkedtek. A Dunántúlon nagyjából ilyenek voltak a viszonyok. Zala és Somogy megyék területét felégette, lakosságát levágta, illetve elhajtotta a török; aki kevés megmaradt belőle, azt a dögvész ragadta el Tolna, Baranya és Somogy megyék nagyobb felében 1692-ben mindössze 3221 embert irtak össze, azokat is túlnyomórészt Pécs városában. Az akkor már Pilis és Solt megyékkel egyesített óriási Pest megyében Budát, Obudát, Pestet, Kecskemétet, Kőröst és Kalocsát is hozzászámítva mindössze 85 lakott helyet találtak, de ezek is olyan nyomorúságosak voltak, hogy adófizetésre kötelezhető portát mindössze 40-et találtak bennük. Békés megyében még a XVIII. század közepén is alig száz ember jutott egy négyzetmérföldre. (Nem kilométerre!)

Es ha még csak a török pusztított volna! De mióta a bécsi kormányzat I. Lipót császár uralkodása óta (1657—1705) jónak látta, hogy felszabadítás helyett az alkotmány megmaradt roncsainak eltakarítására fordítsa minden erejét, a kuruc-labanc ellentét még azoknak az országrészeknek nyugalmát és jó-